

STUDIEDAG

MOTORISCHE PROBLEMEN BIJ KINDEREN: NEURALE NETWERKEN, ONDERZOEK, DIFFERENTIËLE DIAGNOSE & COMORBIDITEIT

PROGRAMMA

09.15 - 09.55 uur Inschrijving & ontvangst

OGHTEND door C. Njikiktjen

10.00 uur Opening

10.05 – 11.15 uur Algemene inleiding in neurologische systemen en netwerken voor de organisatie van handelingen; de rol van de dorsale en ventrale perceptiestromen; fylogenese en ontogenese

Pauze

11.45 – 12.15 uur Het spiegelneuronsysteem

12.15 – 12.45 uur De klinische classificatie van motorische stoornissen

Lunch

MIDDAG door C. Njikiktjen en C.A. Verschoor

14.00 – 15.15 uur Het neurologisch en klinisch neuropsychologisch onderzoek; toelichting met dvd's

Pauze

15.45 – 17.00 uur Het ergotherapeutisch en neuropsychologisch onderzoek

VOOR WIE?

Vanwege het interactieve karakter en de kwaliteit zal de studiedag gegeven worden voor maximaal 35 deelnemers. Er is ruimschoots gelegenheid tot discussie.

De studiedag is vooral bedoeld voor hen die direct betrokken zijn bij de diagnostiek en behandeling van kinderen met motorische stoornissen: kinderneurologen, revalidatieartsen, ergo- en fysiotherapeuten (ook voor hen die in opleiding zijn).

De studiedag is tevens interessant voor beroepsbeoefenaars die zijdelings te maken hebben met motorische stoornissen in de vorm van comorbiditeit (kinderpsychiaters, kinderpsychologen en kinderartsen).

SPREKERS:

Dr. Charles Njikiktjen, psychiater, v/h kinderneuroloog, Stichting Dysphatische Ontwikkeling, WG-plein 316 1054 SG, Amsterdam, cn@suyi.nl

Na het verschijnen van zijn handboek 'Gedragsneurologie van het kind' heeft de auteur zich verder verdiept in de neurologie van de organisatie van motoriek en handelingen. Hij gaf over dit onderwerp lezingen en workshops voor de opleiding van de RINO-zuid (GZ-psychologen) in Eindhoven, voor de Italiaanse nascholingscursus voor kinderneuropsychiaters in Orvieto, voor kinderartsen en neurologen in Milaan en Verona, voor het SIG (revalidatieartsen) in Deszelbergen, voor de Hogeschool voor ergotherapie in Hasselt, België, voor ergotherapeuten in Hamburg (COTEC), voor de nascholing APECADE in Parijs en voor neurologen en ergotherapeuten in Moskou.

Drs. Ank Verschoor, kinder- en jeugdpsycholoog-specialist, klinisch psycholoog en ergotherapeut, is lid van het onderzoeks- en behandelingsteam van de Stichting Dysphatische Ontwikkeling, Amsterdam en de psychologiepraktijk Ebbinge en Verschoor. Zij is gespecialiseerd in de neuropsychologie van spraaktaal- en motorische ontwikkelingsstoornissen en comorbiditeit en geeft lezingen over dit onderwerp o.a. in het kader van de jaarlijkse cursus Dysfatische ontwikkeling in Zetten. Haar publicaties zijn te vinden op www.suyi.nl.

INHOUD

Het onderkennen van neurologische netwerken voor bewegingen is begonnen met de 19^e-eeuwse systeemneurologie in Europa en is ontwikkeld door neurologen. Toen Liepmann in het begin van de 20^e eeuw de neurologie van de handelingen (praxis) beschreef, begon het tijdperk van de neuropsychologie ofwel de neurologie van 'hogere, corticale, hersenfuncties'. Sinds Broca en Wernicke in de 19^e eeuw en Liepmann in de 20^e eeuw stelden dat de linkerhersen helft voor de formele aspecten van spraak-taal en handelingen dominant is, is er door neurologen en neuropsychologen hier en in de VS veel toegevoegd aan die kennis. Men heeft bijvoorbeeld een aantal wezenlijke verschillen gevonden tussen de hersenhelften (Sperry). Een voor de corticale functies belangrijke neuropsycholoog is Luria (USSR) geweest. De belangrijkste ontdekking aan het eind van de 20^e eeuw is die van het spiegelneuronsysteem in Parma, Italië (Rizzolatti & Gallese).

Een voor het begrip van ontwikkeling en ontwikkelingsstoornissen interessante stroming houdt zich thans bezig met de fylogenese en ontogenese van motoriek en spraak (o.a. Leroi-Gourhan, Rizzolatti).

LEERDOELEN: Het onderzoek van motoriek en handelingen en de operationalisering van de door bovengenoemde wetenschap verkregen kennis is voor de beroepsbeoefenaar in de dagelijkse praktijk van belang. Een pionier van het kinderneurologisch onderzoek in Nederland is Bert Touwen in Groningen geweest. Het onderzoek is voor de kliniek geoperationaliseerd door Njikiktjen. De ontwikkelingsstoornissen autisme, dysfatische ontwikkeling, aandachtsregulatiestoornissen (ADHD) en DCD/ontwikkelingsdyspraxie komen in variërende mate samen voor en hangen functioneel samen, hetgeen behandelingen consequenties heeft. Hoe aspecten van handelingen samenhangen met andere functiedomeinen en ontwikkelingsstoornissen – de neuroconstructivistische zienswijze – wordt behandeld. De diagnose DCD / clumsiness in DSM-IV is globaal en wordt voor de kliniek nader uitgewerkt en met dvd's toegelicht.

